

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

LXXXV. Templorum Ornatvs an sit tolerabilis?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

Exaudiui orationem tuam, & sanctificavi domum hanc, quam adificasti.

3. Quia Sancta sunt, quæ habentur in templo: 1. *Locus*, Exod. 3. *in quo stas, terra sancta est.* 2. *Crux*, imagines Christi & Sanctorum: 3. *Reliquiæ sanctæ.* 4. *Eucharistiæ præsentia;* 5. *Angelorum;* 6. *DEVS ipse*, Exod. ult. in nebula post dedicationem Tabernaculi: Item 3. Reg. 8. *Nebula gloriæ implevit Dominum Dei.*

4. *Dæmon effugatur:* teste S. Greg. 1. 3. Dial. 6. 7. &c.

Q V Æ S T I O LXXXV.

Templorum ORNATUS an sit tolerabilis?

LUTHERANI perinde ac CALVINIANI pernegant; & execrantur. Vide in *Genealog.* p. 1. q. 27. quantis scilicet cum argumentis pugnent, ibidem diffusis ad instar fumi. Vt S. Scripturæ contradicant iidem, videre est in meo *Antichristo* p. 1. q. 27.

SVADENT porro istis. 1. Iere. 7. *Nolite considerare verbis mendacii, dcentes: Templum Domini, templum Domini.* 2. S. Patres quidam arguunt fastuosos ornatus sumtusque templorum: & viua coli rectius docent. 3. Ratioque suadet. Nam & Christus docuit Paupertatem. Et Luxuriam ille superuacaneus est: Auocatque à deuotione. Viua autem coornare templa satius est ac sanctius. Hic cultus in iudicio prædicabitur; fastus ille condemnabitur.

AUTOR. I. DICO AD I. Iudæi in externo splendore Templi præsumtuosè confidebant; vt qui propter ipsum placerent Deo. Quæ vanitas est.

AD II. S. Patres arguunt eos, quibus plus cordi est ornatus templi mate-

rialis, quam sui spiritualis. Deinde, docent vasa aurea debere alienari in necessitate: verum prius confringi, ob consecrationem. Arguunt iidem profanos in templis ornatus ac fastum. Et rectè.

AD III. Christo dicantur templa, quæ Deo: Et sic semper diues fuit. Quid autem in humanis est tantum, quo dignum Deo quicquam præstes, si pius absit animus? Neque superuacanea sunt, quæ Larriæ nostræ signa sunt: Quæ adhibentur vt ædificent nos, & excitent animos; non vt distrahant. His Zelotis erit merces magnanimitis, cum Moysè, Dauide, Salomone, Esdra, similibusque Templariis viris.

II. Ex Naturæ dictamine Iacob, *Gen. 28.* lapidi titulari honorem consecrationis habuit. Ex præcepto Dei Moyses, *Exod. 25. 26 &c.* ornauit sumtuosè Tabernaculum: Ex instinctu Dei ac naturæ Dauid, Salomon, Esdras, Machabæus idem egerunt ad illustre religionis exemplum posteritati: Neque vnquam cuiquam seu coelestium, seu terrestrium, proditur factum istud improbatum displicuisse: Solis hæreticis non probatur Magnum hoc argumentum insignis commendationis est.

2. Scripturarum verò Spiritui Spiritus idem S. Patrum respondet cum venerando consensu, apud Bell. 1. 3. de Sanctis. 1. 6. Ibidemque testata sit ingens templa cum ornatu permagnifico construentium pietas, multis clara exemplis atque miraculis. Orbem templis, & templa ornamentis complerunt præcipuè Constantinus Magnus, Iustinianus, (excepto quod demum in Monotelitarum

rum lapsus hæresin) Carolus Magnus, & Carolus I V. &c.

3. Neque inuictis Imperatoribus inuicta decrat facti RATIO tatarum ad ornatus impensarum. 1. *Magnus enim est Deus noster super omnes Deos*; ideo, 2. *Par. 2. Domus, quam ædificare cogito, magna est.* 2. Deinde, templa ædificare & coornare magnæ virtutis est, ac virtutum plurium testimonium, vt Fidei, Spei &c. 3. Tum, ornatus ij magnarum sunt rerum, vt Sacramentorum, Verbi Dei &c. Item pietatis exaugendæ, & plurium virtutum excitamentum.

4. Templorum itaque vel eueriores, vel expilatores dire ex Deo luerunt pro merito: vt Heliodorus 2. *Mich. 5.* Antiochus, 2. *Ma h. 9.* Balthasar, *Dan. 5.* Iulianus Apostata, teste *Chrys. hom. 4. in Matth.* Ea tamen laus commendatioque ornatus Ecclesiastici vitari potest ex tempore loco, modo & persona. De quibus Ballarminus luculentè.

QVÆSTIO LXXXVI.

An BENEDICTARVM vsus rerum in Dei Cultu sit Christianus?

LUTHERO-CALVINISTÆ negant: quin & calumniantur varia: Vt in com. VValdensibus. Et VVicleffitis: Vt videre est in mea *Genealog. p. 1. q. 28.* Quorum ibidem calumniæ refellantur.

AUTOR. I. Rectè & salutariter fiunt Benedictiones aquæ, olei, panis, cereorum, ramorum. &c. 1. Sic Scripturæ exempla; quæ repete ex meo *Antichristop. 1. q. 28.* 2. Sic & Traditio: De Aqua, testis est S. Clemens l. 8. *Constit. c. 35.* S. Dionysius in *Hierarchia*; Alexander

1. *Epist. 1. &c.* De oleo ijdem. De cereo Patchali, *Strabo c. 30. Conc. Tolet. IV.* De palmis & Cineribus, S. Maximus. &c.

II. Benedicis reb. rectè vtimur, 1. Ad effectus supernaturales procurandos, & significandos. 2. Ad delenda pec. venialia: 3. Ad effugandos dæmones, morbosque curandos. Ita enim liquet è S. Scriptura; *ubi suprà.* Et Exemplis S. Patrum: apud *Bellarminum libr. 3. cap. 7. de Sanctis.*

Mendax Hehusius ea vocat mendacia, scilicet S. Epiphani, Theodoret, Palladii, Hieron. Greg. Bernardi, &c. Contra quos ille profanus istud Christi citat: *Pseudoprophete edent miracula & prodigia, vt inducantur in errorem, si fieri potest, etiam electi.* Sed vera miracula solius sunt Dei, quæ per seruos suos edere dignatur: vt hac in re per S. Marcelum, Macharium, Hilarionem, Fortunatum, Malachiam &c. Plura vide in *Genealog. p. 1. q. 28.*

QVÆSTIO LXXXVII.

An PEREGRINATIONES, & VOTA, licitè fiant Sanctis?

LUTHERANI Magdeb. fingunt abusum peregrinandi captum tempore Constantini. CALVINIANI, calumniantur vt impium. Vide *Genealog. p. 1. quest. 29.* eorum argumenta refutata.

AUTOR. I. Deus in Veteri Testamento, præcepit peregrinari ad Tabernaculum: *Deut. 16.* Vtus sic observauit; etiam ætate Christi videntis, nec improbantis, *Ioan. 12.* Quin etiam, *Luc. 2. casdem* obeuntis.

2. S. Patres illas & pro iure commendarunt, & frequentarunt ante annum

Con.